

ਫੁਲ ਬੈਚ

ਐਸ ਐਸ ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਸੀਜੇ, ਜੇ ਐਮ ਟੰਡਨ ਅਤੇ ਆਈਐਸ ਟਿਵਾਣਾ , 4 ਐਲ

ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ.

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 3994. 1977

5 ਜਨਵਰੀ 1982

ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ — ਆਰਟੀਕਲ 12 ਅਤੇ 226— ਪੰਜਾਬ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਐਕਟ (1961 ਦਾ XXV)—ਸੈਕਸ਼ਨ 26—ਪੰਜਾਬ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ* ਲੈਂਡ ਮੋਰਟਗੇਜ ਬੈਂਕ ਐਕਟ (XXVI \ of 1957)—ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਅਤੇ 40— ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੋਸਾਇਟੀ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ ਅਤੇ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਧਨ-ਅਜਿਹੀ ਸੁਸਾਇਟੀ-ਕੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ-ਪੰਜਾਬ ਸਹਿਕਾਰੀ ਭੂਮੀ ਮੋਰਗੇਜਬੈਂਕ-ਉਸ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਹੱਦ-ਅਜਿਹੇਨਿਯੰਤਰਣ-ਕੀ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਆਰਟੀਕਲ 12— » ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਥਾ ਸਟੇਟ ਦੀ ਸਾਧਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ 'ਅਥਾਰਟੀ'— » ਬੈਂਕ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ - ਕੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਸੰਸਥਾ 'ਸਟੇਟ' ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਜ਼-ਸਾਮਾਨ ਅਤੇ ਏਜੰਸੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਸ਼ਨ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਮਹਿਜ਼ ਜ਼ੈਗਲ ਪਹਿਰਾਵਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਇਹ ਪਹਿਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਇਹ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦਾ ਦਬਦਬਾ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਹੁਣ ਸਿਰਫ਼ ਸਰੂਪ ਦੇ ਖੂਹ ਨੂੰ ਵਿੰਨ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਟੈਸਟ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੰਚਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਪਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਟੱਲ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਰਾਜ ਦੀ ਸਾਜ਼-ਸਾਮਾਨ ਵਿੱਚ ਤੱਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਇਹ! ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਿੱਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿੱਥੇ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੋਸਾਇਟੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਹੈ। ਰਾਜ, ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੋਧਯੋਗ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਖੁਦ ਹੈ।

(ਪਾਰਾ 13' ਅਤੇ 15),

ਪੰਜਾਬ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਐਕਟ, "1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 26, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਵਿੱਚ ; ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਹੋਰ ਕਾਰਕਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ, ਮੋਰਗੇਜ ਬੈਂਕ 'ਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਡੂੰਘੇ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਸਾਧਾਰਨ, ਵਿੱਤੀ / ਬੈਂਕਿੰਗ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਰਾਜ ਦੇ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। .

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ 'ਅਥਾਰਟੀ' ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ

Pritam Singh Gill v. State of Punjab and others ()
(S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੀਵਿਯਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 (ਪੈਰਾ 23 ਅਤੇ 25) ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਰਿੱਟ ਲਈ ਯੋਗ।

ਟੀ. ਗੱਟੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕਿਰਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਹੋਰ
1981 ਲੈਬ. IC 942

ਤੋਂ ਵੱਖ,

ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ (ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ 1. ਐਸ. ਟਿਵਾਣਾ) ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕੇਸ। 26 ਅਗਸਤ, 1981 ਨੂੰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ। ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ. ਐਸ. ਸੰਧਵਾਲੀਆ, ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਜੇ. ਐਮ. ਟੰਡਨ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਆਈ. ਐਸ. ਟਿਵਾਣਾ ਦੇ ਸੰਪੂਰਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਆਖਰਕਾਰ 5 ਜਨਵਰੀ, 1982 ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੀਵਿਯਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ

(1) ਕਿ ਇਹ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

10 ਜਨਵਰੀ, 1975 ਦੇ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 2 ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਨਆਰਆਰ ਪੀ/6 ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਗਲੀ ਸਾਰੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ, 12 ਅਕਤੂਬਰ, 1977 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ 1 ਜੂਨ, 1974 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਰਿਟਰੋਜ਼ ਪੈਕਟਿਵ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਨੁਬੰਧ P/24 ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼

(2) ਉਸ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 3 ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬਕਾਏ ਤਨਖਾਹ, ਬੋਨਸ, ਬਾਕੀ ਆਰਾਮ, ਵਾਧੇ ਆਦਿ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬਕਾਏ ਅਦਾ ਕਰੇ;

(3) ਇਹ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵਾਂ ਸਮਝਦੀ ਹੈ;

(4) ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਬਕਾਇਆ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲੇ ਆਰਡਰ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ P/BD ਨੂੰ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ

(5) ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਖਰਚੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

I. ਐਸ ਸੈਣੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਵਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਝਾਂਗੜਾ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨਾਲ।

- J. ਐਲ. ਗੁਪਤਾ, ਰਾਜੀਵ ਆਤਮਾ ਰਾਮ ਦੇ ਨਾਲ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਲਈ।
8. ਐਸ.ਖੋਜੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਤੇ ਜੇ.ਸੀ.ਬਤਰਾ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।
ਐਸਪੀ ਸੋਨੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਨੰਬਰ 7 ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਐਸ.ਐਸ.ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਸੀ.ਜੇ.

'1

1.) ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕੋਈ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਹੈ, ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਿੱਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਯੋਗ ਬਣ ਜਾਵੇਗੀ, ਇਹ ਇੱਕ ਮਾਮੂਲੀ ਸਵਾਲ ਹੈ। 'ਤੇ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ, ਪੰਜਾਬ (1-ਏ) ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਬੈਚ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਜਾਂ ਯੋਗਤਾ ਹੈ।

2. ਤੱਥ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਉਪਰੋਕਤ ਮੁੱਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਲੈਂਡ ਮੋਰਟਗੇਜ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟਿਡ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3, (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਦਿ ਮੋਰਟਗੇਜ ਬੈਂਕ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਇੱਕ ਏਪੈਕਸ ਸੋਸਾਇਟੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ 'ਤੇ - ਪੰਜਾਬ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੈ।, 1961. ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 15 ਮਾਰਚ, 1963 ਨੂੰ ਮੋਰਟਗੇਜ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਕ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਸਾਲ 1969 ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਸਕੱਤਰ (ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ) ਵਜੋਂ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 1 ਜੂਨ, 1974 ਤੋਂ, ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਧੀਨ, ਮੋਰਟਗੇਜ ਬੈਂਕ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਅਣਗੌਲੇ ਆਰਡਰ P-24 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ 1 ਜੂਨ, 1974 ਤੋਂ ਮੋਰਟਗੇਜ ਬੈਂਕ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

3. ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਅਨੁਬੰਧ ਪੀ-24 ਦੇ ਅਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਆਮ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਕਿ ਮੰਗੀ ਗਈ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਰਾਹਤ ਮੋਰਟਗੇਜ ਬੈਂਕ, ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ।

(iA) ALR. 1981 ਪੀ.ਬੀ. & Hy. 107,

~

4. ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੇਰੇ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਭਰਾ ਆਈ.ਐਸ ਟਿਵਾਣਾ, ਜੇ. ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਥਰੈਸ਼ਹੋਲਡ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪੂਰਵ- ਅਨੁਮਾਨੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਮੋਰਟਗੇਜ ਬੈਂਕ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਕੋ-ਇਕ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਦੀ ਕੋਈ ਰਿੱਟ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਮੁੱਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਲਈ ਮੁੱਢਲਾ ਭਰੋਸਾ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਿੱਟ

Pritam Singh Gill v. State of Punjab and others 4
(S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਪੱਕਾ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਮੋਰਟਗੇਜ ਬੈਂਕ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਖੁਦ ਰਾਜ ਦੀ ਇੱਕ ਏਜੰਸੀ ਸੀ, ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਸੋਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰਾਖੀ ਬਨਾਮ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ। *ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (1)*, ਅਤੇ ਅਜੈ ਹਸੀਆ ਬਨਾਮ ਖਾਲਿਦ ਮੁਜੀਬ (2), ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਸੀ, ਮੋਰਗੇਜ ਬੈਂਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਝੂਠ ਬੋਲੇਗੀ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਪੱਖ, ਕਿ ਮੋਰਟਗੇਜ ਬੈਂਕ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਸੀ, ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕੁਝ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਮਾਮਲਾ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

5. ਹੁਣ ਹਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਸਨ ਕਿ ਇਸ ਸੀਮਾ 'ਤੇ ਉਹ ਮੁੱਦਾ ਜੋ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਕਿ ਮੋਰਟਗੇਜ ਬੈਂਕ ਰਾਜ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਹੈ, ਕੀ ਇਹ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ ਟਾਈਜ਼ ਐਕਟ, 1961 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਰਿੱਟ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣੇ। ਇਹ ਉਹ ਪਹਿਲੂ ਹੈ ਜਿਸ ਵੱਲ ਸਾਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਮੋੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

6. ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਹ ਜ਼ਾਹਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਪੰਜਾਬ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਲੈਂਡ ਮੋਰਟਗੇਜ ਬੈਂਕ ਐਕਟ, 1957 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਮੋਰਗੇਜ ਬੈਂਕ ਐਕਟ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਪੰਜਾਬ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ, 1961 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਐਕਟ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)। ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਸਟੈਂਡ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਮੁਢਲੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ

(1) AIR 1981 S.C112

(2) A IR, 1981 SC 487,

ਮੋਰਟਗੇਜ ਬੈਂਕ ਐਕਟ ਦੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਦੇ ਉਹ ਹਨ, ਜੋ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹਨ:-

'2. ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ—ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਹੋਰ ਪ੍ਰਸੰਗ ਲੋੜ ਹੈ:

(a)	◆	*	*	*	*
(ਅ)	*	*	*	*	•
(c)	*	*	◆	*	*

(d) ਪੰਜਾਬ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ, 1954 ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਲੈਂਡ ਮੋਰਟਗੇਜ ਬੈਂਕ ਜਾਂ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ।

Pritam Singh Gill v. State of Punjab and others 4
(S. S. Sandhwalia, C.J.)

- (e) ♦ ♦ * * _
- (f) "ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਲੈਂਡ ਮੋਰਟਗੇਜ ਬੈਂਕ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ, 1954 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰਡ ਜਾਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਭੂਮੀ ਗਿਰਵੀ ਬੈਂਕ, ਅਤੇ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ;
- (g) "ਰਜਿਸਟਰਾਰ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਲਈ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ, 1954;
- (h) "ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਕੋ-ਆਪਟ ਰੈਟਿਵ ਲੈਂਡ ਮੋਰਟਗੇਜ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ;
- (!)*.* . *

(*ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਐਕਟ, 1961)।

7. ਹੁਣ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਰਗੇਜ ਬੈਂਕ ਐਕਟ ਦੇ ਹੋਰ ਸੈਕਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਵੀ) ਦੀ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਰੀਡਿੰਗ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਏਗੀ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਰਿਮੋਟਲੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

Pritam Singh Gill v. State of Punjab and others
(S. S. Sandhwalia, C.J.)

'ਮੋਰਟਗੇਜ ਬੈਂਕ ਜਾਂ ਸਟੇਟ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਲੈਂਡ ਮੋਰਟਗੇਜ ਬੈਂਕ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਿਰਫ ਪੰਜਾਬ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਨਿਗਮਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਸਮਝ ਕੇ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਹ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਗਿਰਵੀ ਬੈਂਕ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੰਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸਮਾਜ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਟੈਸਟ ਹੁਣ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੁਣ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ, ਫਿਰ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਇੱਕ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਮੋਰਟ ਗੇਜ ਬੈਂਕ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਣਾਏ ਜਾਂ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾਣ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਹੋਣ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

8. ਅੱਗੇ ਇਹ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਮ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 1 ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸੰਕੋਚ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਮੋਰਟ ਗੇਜ ਬੈਂਕ ਪੰਜਾਬ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੀ। , 1961. ਇਸ ਤੱਥਾਤਮਕ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੋਰਟਗੇਜ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਮੰਨਣਾ, ਕੀ ਇਹ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਬਾਡੀ ਹੋਣ ਦੇ ਤੱਥ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਰਿੱਟ ¹ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਰਹੇਗਾ? -ਆਪਰੇਟਿਵ' ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ।

9. ਹੁਣ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰਥਕ ਸਵਾਲ ਅੰਤਮ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਇੰਨਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੰਨੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਖਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਖੋਜ ਨਿਬੰਧ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਬੇਲੋੜਾ ਵਿਅਰਥ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਵਿਅਰਥ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਅਜਮੇਰ [ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅਨੁਪਾਤ ਅੰਤਮ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਬਾਈਡਿੰਗ ਉਦਾਹਰਨ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਿਸਥਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਸੰਦ ਹੋਣ ਦੇ ਨੁਕਸਦਾਰ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਬਹਿਸ ਤੋਂ ਦੂਰ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਗਭਗ ਅਟੁੱਟ ਪੂਰਵ-ਨਿਰਧਾਰਨ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਗਾ ਟੂਲਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਸੀ.ਵੀ. ਇਮੈਨੁਅਲ ਅਤੇ ਹੋਰ (3), ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੈਂਟਰਲ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟਡ, ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਖਾਸ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ v. ਵਧੀਕ ਉਦਯੋਗਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਅਤੇ

(3) AIR. 1979 S.C. 1306.

(4) A.I.R. 1970 S.C. 245.

Pritam Singh Gill v. State of Punjab and others
(S. S. Sandhwalia, C.J.)

;46

ਹੋਰ, ਆਦਿ (4), ਸੁਭਾਜੀਤ ਤਿਉ ਆਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ (5), ਅਤੇ ਦ ਨਯਾਗੜ੍ਹ ਕੇ -ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੈਟਰਲ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਨਰਾਇਣ ਰਥ ਅਤੇ ਹੋਰ (6), ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ :-

“ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਆਉਟਲੈੱਟ 'ਤੇ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੇਵਾਂਗੇ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿਰਫ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੁਸਾਇਟੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਿੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ।

10. ਰਮੰਨਾ ਦਯਾਰਾਮ ਸ਼ੈਟੀ ਬਨਾਮ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਏਅਰਪੋਰਟ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਏਆਈਆਰ 1979— ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ —1628 (6A) ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਵੇਂ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇੱਕ ਸਖ਼ਤ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਅਰ ਪੋਰਟ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਭਾਵੇਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਯੂ ਬੋਰਿੰਗ ਐਕਟ, 1971 ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਰਿੱਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਗਮ ਨਹੀਂ ਸੀ। 12. ਸਿਧਾਂਤ ਭਗਵਤੀ 'ਤੇ ਇਸ ਸਟੈਂਡ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਜੇ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ:-

ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਅਫਸਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕੁਝ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਫੋਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟ ਟੈਲਿਟੀ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਸਮਾਨ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕੋਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਏਜੰਸੀ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:-

"ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਬਾਡੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਅੰਦਰੂਨੀ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ 'ਅਥਾਰਟੀ*' ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਆਰਟੀਕਲ 12 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ 'ਰਾਜ*' ਹੋਵੇਗੀ।"

(5) ਏਆਈਆਰ 1975 ਐਸਸੀ 1329

(6) ਏਆਈਆਰ 1977 ਐਸਸੀ 112.

(6-ਏ) ਏਆਈਆਰ 1979 ਐਸਸੀ 1628.

11. ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤ ਹੁਣ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਮਤਭੇਦ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੋਮ ਪਰਕਾਸ਼ ਰੇਖੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟਡ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਸਟੈਂਡ ਲੈਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਪਨੀ ਸੀ ਜੋ ਕੰਪਨੀਜ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰਿੱਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ। ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਸਟੈਂਡ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:-

“ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕਲੀਚੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਪਨੀ, ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੋਸਾਇਟੀ ਜਾਂ ਬਾਡੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਬਦਲਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਵਿਧਾਨਕ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਅੰਤਮ ਸਿੱਟੇ ਦੇ ਨਾਲ:-

“ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਦੋਂ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕਾਂ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਗਲਾ ਸਿੱਟਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ 'ਰਾਜ' ਹੈ ਅਤੇ V ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਉਹੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ।

12. ਅਜੈ ਹਸੀਆ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦਾ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਤਿਕੜੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਇਲਜ਼ਾਮ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਾਲਜ ਚਲਾ ਰਹੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ, 1898 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਥਾਰਟੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

, 12. ਉਸੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਟੈਸਟ ਅਤੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ:-

ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਏਅਰਪੋਰਟ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਟੈਸਟਾਂ ਦਾ ਸਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ :- ;

(1) “ਇਕ ਗੱਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ) ਜੇਕਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸ਼ੇਅਰ ਪੂੰਜੀ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਵੱਲ ਬਹੁਤ ਲੰਮਾ ਪੈਂਡਾ ਤੈਅ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਹੈ।”

(2) “ਜਿੱਥੇ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੰਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਚਰਿੱਤਰ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਹੋਣ ਦੇ ਕੁਝ ਸੰਕੇਤਾਂ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰੇਗੀ।”

(3) “ਇਹ ਇੱਕ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕੋਰ ਪੋਰੇਸ਼ਨ ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਰਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ।

(4) “ਭੁੰਘੇ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਰਾਜ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਹੋਂਦ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ

Pritam Singh Gill v. State of Punjab and others

;48

(S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਇੱਕ ਰਾਜ ਏਜੰਸੀ ਜਾਂ ਸਾਧਨ ਹੈ।"

- (5) "ਜੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕੰਮ ਜਨਤਕ ਮਹੱਤਵ ਵਾਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਨਾਲ ਨੇੜਿਓਂ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਕਾਰਕ ਹੋਵੇਗਾ।" ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਏਜੰਸੀ ਵਜੋਂ।"

1

ਸੋ ਆਈ

- (6) "ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਭਾਗ ਕਿਸੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਇਸ ਅਨੁਮਾਨ ਦਾ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਾਰਕ ਸਮਰਥਨ ਹੋਵੇਗਾ।" ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਏਜੰਸੀ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਇਹਨਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ 'ਤੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ 'ਅਥਾਰਟੀ' ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, 'ਰਾਜ' ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਆਰਟੀਕਲ 12 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ।

13. ਉਪਰੋਕਤ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਾਕਿਆ ਤੋਂ ਇਹ ਹੁਣ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਪਟ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੀ ਏਜੰਸੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਸ਼ਨ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਹਿਰਾਵਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਕਪੜਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਇੱਕ ਹੈ। ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸੋਸਾਇਟੀ ਜੋ, ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੈ, ਦਾ ਦਬਦਬਾ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਹੁਣ ਸੱਚੇ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਗੰਢ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਰੂਪ ਦੇ ਪਰਦੇ ਨੂੰ ਵਿੰਨ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਛੇ ਟੈਸਟ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੰਚਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹਨਾਂ ਟੈਸਟਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਟੱਲ ਸਿੱਟਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ

ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਕਿ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਅਸਲ ਵਿਚ ਰਾਜ ਦੀ ਇਕ ਸਾਧਨ ਹੈ, ਫਿਰ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇਹ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਤਿਕੜੀ" ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਪਨੀ, ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕੰਪਨੀਜ਼ ਐਕਟ, ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰਡ ਇੱਕ ਸੋਸਾਇਟੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਅਥਾਰਟੀ, ਸਭ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ 'ਸੂਚਨਾ' ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀ ਏਜੰਸੀ ਜਾਂ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

14. ¹ ਦੀ ਪੱਥਰ ਦੀ ਕੰਧ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਬਾਈਡਿੰਗ ਪੂਰਵ ¹ ਮਿਸਟਰ ਜੇ. ਐਲ, ਗੁਪਤਾ, / ਮੋਰਟਗੇਜ਼ ਬੈਂਕ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਅੰਤਿਮ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ 'ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ' ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਸਾਜ਼-ਸਾਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਏਜੰਸੀਆਂ ਹੁਣ ਰਿੱਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ/ਨਹੀਂ ਹਾਂ (ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਰਿਆਇਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ' ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਗਲਜ਼ ਕੇਸ

ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤ' ਨੂੰ ਬਾਈਡਿੰਗ ਪੂਰਵ-ਨਿਰਧਾਰਨ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਪਦਾ ਹੈ' ਹੁਣ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

15. ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦੇਵਾਂਗੇ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਾਂਗੇ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਪੰਜਾਬ ਕੋ-ਆਪ੍ਰੋਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੁਸਾਇਟੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀ ਇਕ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੰਸ਼ੋਧਨਯੋਗ ਬਣ ਜਾਵੇਗੀ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਉਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜ ਖੁਦ ਹੈ।

16. ਭਾਵੇਂ 'ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਉਪਰੋਕਤ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਟੈਂਡ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਇੱਕ ਅਨੋਖੀ ਜਿੱਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਗਿਰਵੀ ਬੈਂਕ ਰਾਜ ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਅਰਥ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਸੈਣੀ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤੱਥਾਂ ਵਾਲੀ ਬੁਨਿਆਦ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਮੌਰਗੋਜ਼ ਬੈਂਕ ਦੇ ਕੰਮ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟ੍ਰਾਈਟੋ ਸੇਨਸੂ ਸਨ ਜਾਂ ਇਨੋ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਮਾਨ ਸਨ ਕਿ ਇਸਨੂੰ 'ਲੇਬਲ' ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨੁਮਾਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆ ਸਕੇ ਜੋ ਹੁਣ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਈਟ ਦੀ ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਬਣ ਗਈ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਰਾਜ ਦੀ 'ਸਾਜ਼ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ'।

17. ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। 2, 3, 5 ਅਤੇ 6 ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ 'ਅਜੈ ਹਾਸੀਡਜ਼ ਕੇਸ (ਜੁਪਰਾ) ਤੋਂ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 12 ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਆਪਣਾ ਕੇਸ 'ਟੈਸਟ ਨੰਬਰ 4 -' ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਲੰਗੜਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਬੈਂਕ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦਾ ਮਾਡਰਨ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਥੇ ਜੋ ਗੱਲ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਉਹ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ 'ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੰਤਿਮ ਕਿਸਮ ਦਾ ਰਾਜ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਟੈਸਟ ਨੰਬਰ 4 ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤੀਆਂ ਸਖਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦੁਕਵਾਂ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਲਾਈ ਦੀਆਂ ਨਿਰੰਤਰ ਵਧਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਰਾਜ, ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਨਿਯੰਤਰਣ ਜਾਂ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦਾ ਕੁਝ ਮਾਮੂਲੀ ਅਭਿਆਸ ਨਾ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਤੇ ਹਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 12 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦੇਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੇ ਜੋ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਰਾਜ ਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਡੂੰਘਾ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਇਸਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕਤਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰੀਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਾਜ ਏਜੰਸੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਸਾਧਨ ਹੈ। ਇਹ, ਸਖਿਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੈ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਐਨਵਿਲ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਹੁਣ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ ਕਿ ਕੀ ਮੌਰਗੋਜ਼ ਬੈਂਕ ਛੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਟੈਸਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਵੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।'

18. ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਮੌਰਗੋਜ਼ ਬੈਂਕ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ • ਆਈਐਲ ਅਤੇ 40 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਵਿਆਪਕ ਡੂੰਘੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਸਬੂਤ ਸਨ। ਬੈਂਕਾਂ ਉੱਤੇ

Pritam Singh Gill v. State of Punjab and others
(S. S. Sandhwalia, C.J.)

;50

ਰਾਜ। ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਸਿਰਫ਼ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ। ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਬੋਰਡ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਰਾਜ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦਿਖਾਉਣ ਤੋਂ ਦੂਰ *, ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਇਕੱਲੀ ਸੀਮਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਟਰੱਸਟੀਆਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲੇਗੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਧਾਰਾਵਾਂ ਉਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਘੇਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਹ ਨਿਯਮ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਦੇ ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਮੁਢਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਆਮ ਸ਼ਕਤੀ ਨਿਰੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਤੋਂ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਾਰਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡੂੰਘੇ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਰਾਜ ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਹੋਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।¹

19. ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਧਾਰਾ 40 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦੁੱਗਣਾ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਦੁਬਾਰਾ, ਸੈਕਸ਼ਨ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਦੇ ਉਲਟ, ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬੋਰਡ ਦੀ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 40 ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੈ, ਸਿਰਫ਼ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਮ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ 'ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਲੈਂਡ ਮੋਰਟਗੇਜ਼ ਬੈਂਕਾਂ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿ ਉਹ ਮਾਰਗੇਜ਼ ਬੈਂਕ ਐਕਟ ਜਾਂ ਮੌਰਟਗੇਜ਼ ਬੈਂਕ ਐਕਟ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨਾ ਬੋਲੋੜਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ 'ਧਾਰਾ 40 ਉੱਤੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੋਚੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਫਿਰ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ 'ਖੋਦਣ' ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਮੌਰਗੇਜ਼ ਬੈਂਕ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 12 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ 'ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਗਿਰਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਆਦਿ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦੀ ਰੁਕਾਵਟ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੁਆਰਾ ਵਸੂਲੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 12 ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਰੀਡਿੰਗ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬੈਂਕ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡੂੰਘੇ ਜਾਂ ਵਿਆਪਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ * ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਬੈਂਕ ਦੇ ਕੋਲ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਉਪਜ ਦੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ" ਬਕਾਇਆ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰਾਰ 'ਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਉਪਾਅ"ਬੈਂਕ/ਕੋਈ ਇਹ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਰਾਹਤ ਲਈ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦਾ ਉਪਾਅ "ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਕੁੱਲ ਰਾਜ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੈਕਸ਼ਨ 12 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ "ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ, ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਅਜਿਹੀ ਉਪਜ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਦੁਬਾਰਾ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਖਤਿਆਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ: ਦਰਅਸਲ, ਸੈਕਸ਼ਨ 12 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬੈਂਕ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀਆਂ ਚੋਵਾਂ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਵਾਧੂ ਉਪਾਅ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਬੇਨਤੀਕਰਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸਦੇ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਪਾਅ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਸਪੱਤੀ ਦੀ ਅੜਚਨ ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੇ ਇਸ ਉਪਾਅ ਨੂੰ, ਜਿਸਦਾ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਲ ਲਈ ਵੀ 'ਮੌਰਗੇਜ਼ ਬੈਂਕ' ਦੇ ਡੂੰਘੇ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਵਿਆਪਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਸੂਚਕ ਵਜੋਂ ਲੇਬਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। Sfate ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਹੋਣਾ ।

20. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਆਈ.ਐਸ. ਸੈਣੀ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇਣ ਤੋਂ ਦੂਰ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਰੀ ਵੱਡੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਪਤਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 26 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਦੂਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ, ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਨਿਰਭਰਤਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (2) ਅਤੇ (4) 'ਤੇ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ: -

“(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ :-

- (a) ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਸੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਦੀ ਸ਼ੇਅਰ ਪੂੰਜੀ ਦੀ ਗਾਹਕੀ ਲਈ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ, ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਆਈਓਨਾਂ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡਿਬੈਚਰਾਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਮੂਲ ਦੀ ਮੁੜ ਅਦਾਇਗੀ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ: ਇਸ ਤਰਫੋਂ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਕੁੱਲ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜੋ ਵੀ ਘੱਟ ਹੋਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੀਹ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਦੀ ਸ਼ੇਅਰ ਪੂੰਜੀ ਦੀ ਗਾਹਕੀ ਲਈ ਹੋਵੇ, ਸਰਕਾਰ, ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, -

- (a) ਉਪਰੋਕਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨਾ; ਜਾਂ
- (b) ਉਪਰੋਕਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨਾ;

ਬਸ਼ਰਤ ਅੱਗੇ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਇਸ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ

ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾ, ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ (ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਾਖਾ) ਜਾਂ ਇੱਕ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਪੀਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ।

- (c) ਜਿੱਥੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿੱਤ ਨਿਗਮ, ਰਾਜ ਵਿੱਤ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ

Pritam Singh Gill v. State of Punjab and others
(S. S. Sandhwalia, C.J.)

;52

ਇਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ! ਕਿਸੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਨੂੰ ਵਿੱਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿੱਤ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਰਾਜ ਵਿੱਤ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।"

*

1

*

- (4) ਜਿੱਥੇ, ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਦੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਪੂੰਜੀ ਦੇ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਲਈ ਗਾਰੰਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੇਣਦਾਰੀ ਲਈ ਸ਼ੇਅਰ ਸਬਸਕ੍ਰਾਈਬ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਮਤਭੇਦ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮਾਮਲਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਿਮ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਹੋਵੇ।"

ਹੁਣ ਬਾਰ ਵਿਚ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਥਿਤੀ ਸੀ ਕਿ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਦੇ ਬੋਰਡ ਆਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਵਿਚ 18 ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26(1) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚੁਣੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਸ਼ੇਅਰ ਧਾਰਕ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ ਸੀਮਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਦੀ ਸ਼ੇਅਰ ਪੂੰਜੀ ਦੀ ਗਾਹਕੀ ਲਈ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇ। ਮੂਲ ਦੀ ਮੁੜ ਅਦਾਇਗੀ ਅਤੇ ਉਠਾਏ ਗਏ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡਿਬੈਚਰਾਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ .ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ

ਸਮਾਜ। ਹੁਣ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸ਼ੇਅਰ ਪੂੰਜੀ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਲਈ ਸਬਸਕ੍ਰਿਪਸ਼ਨ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ, ਇੱਕ ਮੋਰਟਗੇਜ ਬੈਂਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰ ਸ਼ੇਅਰ ਪੂੰਜੀ ਦੀ ਗਾਹਕੀ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਮੂਲ ਜਾਂ ਡਿਬੈਚਰ ਦੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਮੁੜ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਹ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੀ ਇਹ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ 18 ਦੇ ਬੋਰਡ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਖਤਿਆਰੀ ਅਧਿਕਾਰ, ਰਾਜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਵਿਆਪਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ? ਜਵਾਬ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਇਹ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਚੁਣੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣਗੇ। ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਦੇ ਇਸ ਸੀਮਤ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ, ਮੋਰਟਗੇਜ ਬੈਂਕ ਦੇ ਸੂਚਕ ਵਜੋਂ, ਰਾਜ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਹੋਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ, ਮੇਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਸੇਹੀਣੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

| 21. ਫਿਰ ਉਪ-ਧਾਰਾ 2(ਏ) ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਧੀਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰ ਮੈਨ ਅਤੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਜੋ ਗੱਲ ਉਜਾਗਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਪਬੰਧ ਤਾਂ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੇਕਰ ਪੂਰਵ-ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਸ਼ੇਅਰ ਪੂੰਜੀ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਵੀਹ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ੇਅਰ ਪੂੰਜੀ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਬਸਕ੍ਰਿਪਸ਼ਨ ਰੁਪਏ ਦੀ ਹੈ। 19 ਲੱਖ, ਇਸ ਕੋਲ ਚੇਅਰਮੈਨ ਜਾਂ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਵਾਧੂ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਸ਼ੇਅਰ ਪੂੰਜੀ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਕੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਚੇਅਰਮੈਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੇਵਲ ਅਖਤਿਆਰੀ ਜਾਂ ਸਮਰੱਥ ਸ਼ਕਤੀ, ਤਿੰਨ ਨਾਮਜ਼ਦ ਮੈਂਬਰ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੋਰਟ ਗੇਜ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਬਦਲ ਦੇਣਗੇ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਮੌਰਗੇਜ ਬੈਂਕ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਜਾਂ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਬੇਮਿਸਾਲ ਜਾਂ ਕੁੱਲ ਨਿਯੰਤਰਣ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬੋਰਡ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੁਬਾਰਾ ਬੈਂਕ ਦੇ 18 ਹੋਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਚੁਣੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮੌਰਗੇਜ ਬੈਂਕ ਦਾ ਅੰਤਮ ਨਿਯੰਤਰਣ ਇਸਦੇ ਬੋਰਡ ਆਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਵਿਸ਼ਾਲ

ਬੋਰਡ ਦੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਾਲੇ, ਤਿੰਨ ਨਾਮਜ਼ਦ ਮੈਂਬਰ, (ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਤਾਂ ਦੂਰੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਮੌਰਟਗੇਜ ਬੈਂਕ ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਬੋਰਡ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। . ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਇਹ ਮੰਨ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ, 20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਵੰਡਣ ਲਈ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਾਮਜ਼ਦ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ , ਕੁੱਲ ਰਾਜ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਅੰਤਮ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿੱਚ, ਬੋਰਡ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੌਰਟਗੇਜ ਬੈਂਕ ਦਾ ਅੰਤਮ ਨਿਯੰਤਰਣ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਬੋਰਡ ਆਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚੁਣੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਵੇਕ-ਨਿਰਪੱਖ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੋਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਵਿੱਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵੀਹ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਵਿੱਤੀ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਇੱਕ ਨਾਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਯੋਗ ਮਾਹਰ ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ ਜਾਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ। .

22. ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (4) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਦੁਬਾਰਾ, ਇਸਦੇ ਅੰਤਰ-ਖੇਡ ਲਈ ਪੂਰਵ-ਸ਼ਰਤ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਦੇ ਪੰਜਾਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਲਈ ਗਾਰੰਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੇਣਦਾਰੀ ਲਈ ਸ਼ੇਅਰ ਸਬਸਕ੍ਰਾਈਬ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਆਪ. ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦੇ ਬਾਕੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਥੇ ਵੀ ਸਭ ਕੁਝ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ, ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਮਤਭੇਦ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਾਮਲਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। . ਇਹ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ

Pritam Singh Gill v. State of Punjab and others
(S. S. Sandhwalia, C.J.)

;54

ਗਏ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ³ ਵਿਸ-ਏ-ਵਿਜ਼; ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੁਣੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰ। ਉਪ ਧਾਰਾ (4) ਦੀ ਅਜੀਬ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਵਾਧੂ ਸ਼ਰੱਖਿਆ ਜੋ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਮੈਂਬਰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਹੋਵੇਗਾ ਇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹਰ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਨਾਮਜ਼ਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

ਵਾਲੇ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (4), ਇਸਲਈ, ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਬੇਮਿਸਾਲ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਵੀ ਇਹ ਗੱਲ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਤਿੰਨ ਨਾਮਜ਼ਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਪੇਟੈਂਟ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਚੁਣੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾੜ ਦੇਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੱਤਭੇਦ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਮਾਮਲਾ ਸਿਰਫ਼ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਆਂਇਕ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਦੁਆਰਾ, ਇਹ ਹੁਣ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਾਂਗ ਮਨਮਾਨੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਚੁਣੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਨਾਮਜ਼ਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਜਾਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਅੰਤਰ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੰਤੁਲਨ ਬਰਾਬਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਰੰਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਮੈਂਬਰ ਬੋਰਡ ਦੇ ਬਾਕੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਬੋਧ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਰਾਏ ਦੇ ਮਤਭੇਦ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਢੰਗ ਜਾਂ ਯੰਤਰ ਜਿੱਥੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਵਿਆਪਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਚੁਣੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਭਿੰਨ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਤਿੰਨ ਨਾਮਜ਼ਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਕੋਲ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਵੀਟੋ ਪਾਵਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਸ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕੌਸਲ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਵੀਟੋ ਪਾਵਰ ਦੇਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਜਾਂ ਸਾਰਾ ਵਿਆਪਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਉਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜਾਣੀ-ਪਛਾਣੀ ਉਦਾਹਰਣ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ, ਵੱਡੀਆਂ ਪੰਜ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵੀਟੋ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਪਹਿਨੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਪਰ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵੀਟੋ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਦਾ ਡੂੰਘਾ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਇੱਥੇ ਵੱਡੇ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ - ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਵਿੱਤੀ ਯੋਗਦਾਨ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕੁੱਲ ਜਾਂ ਲਗਭਗ 100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੋਵੇ, ਫਿਰ ਵੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਸੰਖਿਆ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜਾਂ 1/3 ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ, ਜੋ ਵੀ ਘੱਟ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ, ਅਰਥਾਤ; ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ

ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ...! (ਐਸ.ਐਸ.)
ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਸੀ.ਜੇ.)

ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ- ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਏਜੰਸੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨ ਵਜੋਂ ਲੇਬਲ ਕਰਨਾ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

23. ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਲਈ, ਮੈਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕਾਰਕਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਮੋਰਟਗੇਜ ਬੈਂਕ 'ਤੇ ਰਾਜ ਦਾ ਇੱਕ ਡੂੰਘਾ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸਨੂੰ 'ਆਮ, ਵਿੱਤੀ, ਬੈਂਕਿੰਗ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਰਾਜ ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

24. ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ *ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਅਤੇ ਹੋਰ, (7)* ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਪੱਖ ਲੈਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ (ਜੋ ਕਿ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਇੱਕ ਸੋਸਾਇਟੀ ਸੀ) ਰਾਜ ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਰਿੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਲਈ ਯੋਗ। ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਟੰਡਨ, ਜੇ. ਨੇ *ਅਜੈ ਹਸੀਆ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਛੇ ਟੈਸਟਾਂ ਦੇ ਐਨਵੀਲ 'ਤੇ ਉਸ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਪਰਖ ਕੀਤੀ ਕਮਾਲ ਦੀ ਪਰਿਪੱਕਤਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ:-

“ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੈਂ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਬੈਂਕ (ਲੁਧਿਆਣਾ ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ) ਰਾਜ ਦੀ ਕੋਈ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਇਸਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ। ਇਹ, ਪਹਿਲਾਂ, ਕਲਾ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੀਵਿਯਾਨ ਦੇ 12, ਸੀਵਿਯਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਯੋਗ।”

ਉਪਰੋਕਤ *ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ*, ਉਹ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਵੱਧ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਹੀ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜੈ *ਹਸੀਆ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ 6 ਟੈਸਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸਿੱਟਾ ਜਾਂ ਕਲੀਚਿੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਟੈਸਟਾਂ ਦਾ ਸੰਚਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਣਾਇਕ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਵੀ ਟੈਸਟ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਣਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ

(7) ਏਆਈਆਰ 1981 ਪੀ.ਬੀ. ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ 282.

ਮੈਂ ਕੇਸ.

ਵਿਅਰਥ ਦੁਹਰਾਓ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ, ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ *ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਤਰਕ ਦੀ ਲਾਈਨ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ, ਜਿਸਦੀ ਬਿਨਾਂ ਝਿਜਕ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

25. ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਅਟੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੂਰੋਂ ਵੀ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ

ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3— ਮੌਰਗੇਜ ਬੈਂਕ (ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਕੱਲੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ), ਰਾਜ ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 12 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ *ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਰਿੱਟ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ*, ਜੋ ਕਿ ਮੁੱਢਲੀ ਰਾਹਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। >

26. ਆਪਣੇ ਮੁਢਲੇ ਤਖ਼ਤੇ 'ਤੇ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਮੋਰਟ ਗੇਜ ਬੈਂਕ ਰਾਜ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਰਿੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ (ਇਸ ਦੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ), ਸ੍ਰੀ ਸੈਣੀ ਨੇ ਇੱਕ ਰਣਨੀਤੀ ਨਾਲ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਫਲੈਕਿੰਗ ਹਮਲਾ ਕਰੋ ਜੋ ਬਰਾਬਰ ਵਿਅਰਥ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਮੌਰਗੇਜ ਬੈਂਕ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਅਥਾਰਟੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ, *ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ* ਫਿਰ ਵੀ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਮੌਰਗੇਜ ਬੈਂਕ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਝੂਠ ਬੋਲਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਸਿੱਖੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦੀ ਚਤੁਰਾਈ ਲਈ ਕੁਝ ਸ਼ੱਕੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੈ।

27. ਰੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਰਿਲਾਇੰਸ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ੍ਰੀ ਸੈਣੀ ਦੁਆਰਾ *ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ, ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਇੰਡੀਆ ਫਾਇਰ ਐਂਡ ਜਨਰਲ ਇੰਸੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਏ.ਏ. ਨਾਥਨ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਵਿੱਚ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਕੁਝ ਪਾਸਿੰਗ ਨਿਰੀਖਣਾਂ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।* (8)। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਇੰਡੀਆ ਫਾਇਰ ਐਂਡ ਜਨਰਲ ਇੰਸੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਰਿੱਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਲਈ ਯੋਗ ਸੀ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਰਲ ਇੰਸੂਰੈਂਸ ਬਿਜਨਸ (ਰਾਸ਼ਟਰੀਕਰਨ) ਐਕਟ, (1972 ਦਾ 57) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ *ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਏਅਰ ਪੋਰਟ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਟੈਸਟਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ: -

“... ਤਿੰਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਵੇਗੀ।

(8) 1981 ਲਾਹ. ਆਈਸੀ 1076.

Pritam Singh Gill v. State of Punjab and others'
(S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਸਮੀਕਰਨ *ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ 12. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਮ ਬੀਮਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ ਚਾਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਸਰਾ ਐਕਟ ਦੇ ਐੱਸ. 31 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਹਰੇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਚੈਪ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। IX, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ। ਤੀਸਰਾ, ਐਸ. 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਐੱਸ. 32 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਲੀਵਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਿੰਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਗੀਆਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 12 ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ 'ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀਆਂ' ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਵੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਹੈ ਕਿ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਇੰਡੀਆ ਫਾਇਰ ਐਂਡ ਜਨਰਲ ਇੰਸੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਿਡ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 12 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਗੇ, ਰਿੱਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।

28. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਨਿਰਭਰਤਾ, ਟੀ. ਗੱਟੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਲੇਬਰ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਧਾਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ 'ਤੇ ਹੈ।, (9)। ਇਸ ਵਿੱਚ, I.D.L ਦੇ 87 ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਛਾਂਟੀ ਅਤੇ ਛਾਂਟੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੈਮੀਕਲਜ਼ ਲਿਮਿਟਿਡ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਕਤ ਆਈਡੀਐਲ ਕੈਮੀਕਲਜ਼ ਲਿਮਿਟਿਡ ਕੰਪਨੀਆਂ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕੰਪਨੀ ਹੈ

ਐਕਟ, ਰਿੱਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਿਆ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਕੰਪਨੀ, ਅਰਥਾਤ, ਮੈਸਰਜ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ *ਹੁਕਮ ਦੀ ਰਿੱਟ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।* IDL ਕੈਮੀਕਲਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਇਸ ਤੱਥ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ, ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਵਿਆਪਕ ਨਿਰੀਖਣ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ **ਇੱਕ ਹੈਂਡਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਗੇ।** ' .

1

29. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਤਿਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ, ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਟੀ. ਗੱਟਾਈਧ ਅਤੇ ਹੋਰ * ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਉਸ ਤਰਕ ਦੀ ਲਾਈਨ ਦੀ ਗਾਹਕੀ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਸਖ਼ਤ ਅਸਹਿਮਤੀ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ 'ਮਜ਼ਬੂਰ' ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ *ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ* ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ 'ਵੱਡੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਕਾਰਨ', ਜੇਕਰ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਰ ਇੱਕ ਨੂੰ ਤਰਕਸੰਗਤ ਖੰਡਨ ਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। i ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕੁਝ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਉਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਜਾਪਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸਾਡੀ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਟਿਕੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ "ਉਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਉਦਾਹਰਣ ਦੀ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਲਟ ਚੱਲਦੇ ਹਨ। ਅੰਤਮ ਅਦਾਲਤ ਖੁਦ ਅਤੇ ਉਤਸੁਕਤਾ ਨਾਲ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਅਣਗਿਣਤ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚਾਂ ਅਤੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਮਾਮਲਾ ਪੁਨਰ: *ਨਕਾਭੂਸ਼ੰਜ ਰੈਡੀ*, (10), *ਨਰਾਇਸਿਮਹਨ ਬਨਾਮ ਚਿਕਾਕੋਲ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸਰਟਰਲ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ* (11) (ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ); ਪੁਨਰ: *ਵੀ.ਐਸ. ਹਰਹਰਨ*, (12); ਐਮ. *ਦੁਰਗਈਆ ਬਨਾਮ ਏਜੰਟ, ਤੰਦੂਰ ਕੋਲੀਰੀਜ਼*, (13) ਅਤੇ ਆਰ . ਲਕਸ਼ਮੀ ਬਨਾਮ ਨੇ *ਵੇਲ ਲਿਡਨਨਾਈਟ ਕੋਰ ਪੋਰੇਸ਼ਨ*, (14), ਅੱਗੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:-

“ਇਹ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਕਲਕੱਤਾ, ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਕੇਸ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬਦਾਤਾ-ਕੰਪਨੀ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਰਦੇ ਹਨ।

- (10) ਏਆਈਆਰ 1951 ਮਦਰਾਸ ਐੱਮ
- (11) (1959) 1 ਲਹ. ਐਲਜੇ 554
- (12) ਏਆਈਆਰ 1960 ਏਪੀ, 518.
- (13) ਏਆਈਆਰ 1961 ਏਪੀ 400
- (14) ਏਆਈਆਰ 1966 ਮਦਰਾਸ 299.

Pritam Singh Gill v. State of Punjab and others
(S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਦਲੀਲ ਲਈ ਭਰਪੂਰ ਅਧਿਕਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਰਿੱਟ (ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲੇਗੀ ਜੋ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਪਰ, ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਅਫਸੋਸ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ।

30. ਹੁਣ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅੰਤਿਮ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਅਣਗਿਣਤ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਬੋਲੋੜਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਆਪਣੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਬਾਅਦ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਰਾਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਜੈ ਕੌਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, (15) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਪਸ਼ਟ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ।

“*.. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹੇ ਲਫਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਹੈ; ਪਰ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਹਰ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਵੱਖਰੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਸੀਂ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਇੱਕ ਉਲਟ ਫੈਸਲਾ ਗਲਤ ਸੀ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਿਆਂਇਕ ਅਭਿਆਸ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉੱਥੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਨਿਆਂਇਕ ਮਰਿਆਦਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਚਾਰ

ii

(15) AIR 1960 S.C. 1118.

ਉਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚਾਂ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਖੜੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮ ਦੇ ਉਲਟ, ਟੀ. ਗੱਟਈਆ ਅਤੇ ਹੋਰ* ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਜੋ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਇਕੱਲੇ ਤਲਵਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ ਚੁਣਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਲਟ ਸਨ। ਸਿਧਾਂਤ ਜਾਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਭਿਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ, ਮੈਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਜਾਂ ਅੰਤਮ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਟਕਰਾਅ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। pH^gar - - -

31. ਮੈਂ ਹੁਣ ਇਹ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਬਹੁਤ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ, ਮੈਨੂੰ ਟੀ. ਗੱਟਈਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ' ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਗਲਤੀਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਹੀ ਬ੍ਰੈਜ਼ਹੋਲਡ 'ਤੇ ਇਹ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਖੁਦ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ:-

gX

"ਇਹ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵੀ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ, ਉਹ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੈ" " ਸੈਨਡਮਸ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ"

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮਸਲਾ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਰਿੱਟ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸੀਮਤ ਸੀ, ਪਰ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਬਾਰੇ ਵਿਆਪਕ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤੇ। ਇਹ ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਸੈਂਡਮਸ ਅਤੇ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦਾ ਘੇਰਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਹੈ। ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਟੀ. ਗੱਟਈਆ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣ ? ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਰਿੱਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ- ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਕੱਲਾ, ਇਕੱਲਾ, ਇਕੱਲੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। |

32. ਹੁਣ ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੂਲ ਆਧਾਰ, ਜੋ ਕਿ ਟੀ. ਪੱਟਈਆ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਲੀਮੇਡਜ਼ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਵੀ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਝੂਠ ਹੋਵੇਗੀ; ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਵਿਆਪਕ ਭਾਸ਼ਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਆਰਟੀਕਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਰੇਕ ਅਤੇ ਅੰਜਾਮ ਕਿਸੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ
(ਐਸ.ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਸੀ.ਜੇ.)

ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:-

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭਾਸ਼ਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੌਜੂਦ ਹੈ,

ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਰਗੇ ਇੱਕ ਮੁੱਢਲੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸਦਾ ਪੂਰਾ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਨੂੰ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਖੁਦ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਵਿਆਖਿਆ. ਆਮ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਐਕਟ, 'ਵਿਅਕਤੀ' ਸ਼ਬਦ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਕੁਦਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਕਿ ਇੱਕ (ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਰਿੱਟ) (ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗੀ, ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗੀ। ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ

33. ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸਟੈਂਡ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੈ, ਹੁਣ ਇੰਨੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਬੇਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ (ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਰਚਨਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ, ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਇੱਕ ਦਲੀਲ, ਨੂੰ ਉਭਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਉਦਾਹਰਣ ਦੁਆਰਾ, ਇਸਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਛੱਡਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ (ਰਿ: ਗਡੀਆ ^ ਨਾਗਭੂਸ਼ਣ ਰੈਡੀ ਅਤੇ) ਇੱਕ ਹੋਰ, (16); ਕਾਰਲਸਬੈਡ ਮਿਨਰਲ ਵਾਟਰ ਐਮਐਫਜੀ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਡ ^ ਵਿ. ਐਚ.ਐਮ. ਜਗਤਿਆਨੀ, '(17) ਭਾਰਤੀ ਤੰਬਾਕੂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਦਰਾਸ ਸਟੇਟ, (18); {ਨੈਸ਼ਨਲ ਟਰੇਡਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਸੋਪ ਵਰਕਸ, (19) ਮੁੜ: ਵੀ.ਐਸ. ਹਰੀਹਰਨ, (12) (ਸੁਪਰਾ), ਐਸਪੀ ਮਨੋਚਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, (20); ਅਤੇ ਜੇ ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਕਾਲੜਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ, (21)। ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਹੁਣ ਇੱਕ ਜੀਵਤ ਅਥਾਰਟੀ ਕੀ ਹੈ ਜੋ ;| ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਫ਼ਾ 816 'ਤੇ ਐਚ.ਐਮ. ਸੇਰਵਾਈ (ਭਾਗ II) ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: -

"ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ k ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਂਤ " (16) ਏਆਈਆਰ (38) 1951 ਮਦਰਾਸ 249' ----- ~~~

(17) ਏਆਈਆਰ (39) 1952 ਕਲਕੱਤਾ 315.

(18) ਏਆਈਆਰ 1954 ਮਦਰਾਸ 549

(19) ਏਆਈਆਰ 1989 ਮਦਰਾਸ।

(20) ਏ.ਐਲ.ਆਰ. 1973 ਐਲ.ਐਮ.ਪੀ. 84.

(21) ਏਆਈਆਰ 1974 ਦਿੱਲੀ 119

ਆਰਟ 226 ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਵਿਆਪਕ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ, ਮੈਂਡਮਸ, ਮਨਾਹੀ, ਸਰਟੀਓਰੀ ਏਰੀ ਅਤੇ ਕੋਓ ਵਾਰੰਟੋ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

34. ਅੱਗੋਂ ਜੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਟੀ. ਗੱਟਈਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਲੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਭਰਮ, ਰਿੱਟਾਂ ਨੂੰ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ, ਮਨਾਹੀ, ਕੋਓ ਵਾਰੰਟੋ ਅਤੇ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਭ ਕੁਝ ਬਰਾਬਰ ਜਾਂ ਸਮਾਨ। ਬਹੁਤ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ, ਜੇ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਰਣੇ ਵਿਚ ਭੰਬਲਭੂਸਾ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਰਿੱਟ ਦਾਇਰਾ, ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਹੋਰ ਲਿਖਤਾਂ ਦੀ ਵਿਭਿੰਨ ਕਿਸਮ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕੋ ਜਿਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਿਖਤਾਂ ਦਾ ਲੰਮਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਇਤਿਹਾਸ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਰਥਪੂਰਨ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਤਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ! ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਿੱਟਾਂ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼

ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਕਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਲਿਖਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਕਿਸਮਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਨਾ 'ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਸਨ ਜਾਂ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਸ਼ਬਦ, ਇਸ ਲਈ, ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਨਕਾਬਪੋਸ਼ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਦੀ ਰਿੱਟ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਝੂਠ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵੀ ਵਾਰੰਟੋ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੇ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਦਫਤਰ ਦਾ ਸਿਰਫ ਦਿਖਾਵਾ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੁਬਾਰਾ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਮੈਡਮ ਕਿਸੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜੇ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਉਸ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਜਨਤਕ ਡਿਊਟੀ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ। ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਤੋਂ, ਇਹ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗਾ (ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਦੀ ਰਿੱਟ , ਇਸ ਲਈ, ਹਰ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀ। ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਲਿਖਤਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਇੱਕ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟੀ. ਗੱਟਈਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੇਸਾਂ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 17, 18, 23 ਅਤੇ 24 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜੀਵਾਂ ਅਤੇ ਜਬਰੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ, ਅਤੇ ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣਾ। ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਬਹੁਤ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਕੁਝ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਕਿਵੇਂ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਕੁਦਰਤ, ਦਾਇਰੇ, ਜਿਸ ਲਈ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜਾਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਲੋੜਾਂ ।

35. ਟੀ. ਗੱਟਈਆ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਦੁਬਾਰਾ ਇੱਕ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਪੜ੍ਹਨਾ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਮੂਲ ਆਧਾਰ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੇਕਸ ਬਨਾਮ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਸਿਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ, (22) ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਜਸਟਿਸ ਐਟਕਿਨ ਦੀ ਕਲਾਸਿਕ ਵਿਆਖਿਆ ਹੈ। ਮਨਾਹੀ ਅਤੇ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ। ਆਦਰ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਮਰਥ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਅਸਵੀਕਾਰਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 60 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੁਝ ਵਿਕਾਸ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਲਾਰਡ ਜਸਟਿਸ ਐਟਕਿਨ ਦੁਆਰਾ ਪਵਿੱਤਰ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪੈਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

“...ਮਾਮਲਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ' ਮਨਾਹੀ ਅਤੇ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀਆਂ ਰਿੱਟਾਂ' ਤੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਕੋਰਟ, ਦੋਵੇਂ ਰਿੱਟ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਤਨਤਾ ਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕਿੰਗਜ਼ ਕੋਰਟਾਂ ਨੇ ਘਟੀਆ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਸੀ। ਮਨਾਹੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ; certiorari ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਿੰਗਜ਼ ਬੈਂਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ, ਜੇ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਰਿੱਟ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੂਲ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ

ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ ਆਮ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਰਿੱਟਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਉਹਨਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਨਿਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇ, ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ, ਅਤੇ ਹੋਣ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ, ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੰਮ ਕਰਨਾ, ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਿੱਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਕਿੰਗਜ਼ ਬੈਂਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ...।"

(22) 1924 (1) ਕਿੰਗਜ਼ ਬੈਂਚ 171.

ਇਸ ਤੱਥ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਲਾਰਡ ਜਸਟਿਸ ਐਟਕਿਨ ਦਾ ਉਪਰੋਕਤ ਬਿਆਨ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਤਾਂ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਹੁਣ ਕੋਈ ਸਾਰਥਕਤਾ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਦਰਅਸਲ, ਲਗਭਗ 30 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਇਸਦੀ ਮੁੜ ਪੁਸ਼ਟੀ ਲਾਰਡ ਗੋਡਾਰਡ, ਸੀਜੇ ਦੁਆਰਾ RegincH ਬਨਾਮ ਨੈਸ਼ਨਲ ਜੋਇਨਟ ਕੌਂਸਲ ਫਾਰ ਦ ਕ੍ਰਾਫਟ ਆਫ ਡੈਟਲ ਟੈਕਨੀਸ਼ੀਅਨ (ਵਿਵਾਦ ਕਮੇਟੀ) ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (23) ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਡੈਟਲ ਟੈਕਨੀਸ਼ੀਅਨਾਂ ਦੇ ਕਰਾਫਟ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਯੁਕਤ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਵਿਵਾਦ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਜਾਂ ਮਨਾਹੀ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਲਾਰਡ ਗੋਡਾਰਡ, ਸੀਜੇ, ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ: -

“.. • ■ ਘਟੀਆ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਇਸ 'ਅਦਾਲਤ' ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਝੂਠ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਘਟੀਆ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਕਾਉਂਟੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਹਨ। ਕੁਝ ਕੇਸ, ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਉਦਾਹਰਣ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਜਾਂ ਮਨਾਹੀ ਕਿਸੇ ਸਾਲਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸੇ ਸਾਲਸ ਕੋਲ ਗਈ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਾਲਸ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪੈਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਟੀ. ਗੱਟਈਆ ਅਤੇ ਹੋਰ * ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਪਰਦੇ ਵਾਲੇ ਸ਼ਿਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਹਨ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਫੈਸਲੇ ਰੇਜੀਨਾ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਇੰਜਰੀਜ਼ ਕੰਪਨਸੇਸ਼ਨ ਬੋਰਡ, ਐਕਸ-ਪਾਰਟ ਲੇਨ (24) ਅਤੇ ਰਿਜ ' ਦੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਢੁਕਵੇਂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬੰਦ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਬਾਲਡਵਿਨ ਅਤੇ ਹੋਰ, (25). |

36. ਆਦਰ ਸਹਿਤ, ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਲੈਨ* ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਤੋਂ ਜੋ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਮੰਨਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲੇਨ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਇੰਜਰੀਜ਼ ਕੰਪਨਸੇਸ਼ਨ ਬੋਰਡ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਲਾਰਡ ਪਾਰਕਰ, ਸੀਜੇ, ਨੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ

(23) 1953 1 QB 704.

(24) (1967) 2 QB 864.

(25) (1963) 2 ਸਾਰੇ ਈ.ਆਰ., 66,

ਬੋਰਡ ਨੇ ਜਨਤਕ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਭਾਇਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ: -

“ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਇਕ ਫਰਜ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਭੇਜੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਜਰਬੇ ਵਾਲੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਪੰਜ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯੋਗਤਾ ਪੂਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ (ਸਕੀਮ ਦਾ ਪੈਰਾ 1 ਦੇਖੋ)। ਇਸ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਕੀਮ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ (ਪੈਰਾ 9-13 ਦੇਖੋ)। ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਜਿਹੜਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਉੱਤੇ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਬੋਝ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਸਿਰਫ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ (ਪੈਰਾ 18)।”

ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਇੰਜਰੀਜ਼ ਕੰਪਨਸੇਸ਼ਨ ਬੋਰਡ ਰਿੱਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੋਧਯੋਗ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਹ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰਣਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ (ਰੇਕਸ ਬਨਾਮ ਲੈਕਟਰਿਡਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰਜ਼ * ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਜਸਟਿਸ ਐਟਕਿਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਝੂਠ ਬੋਲੇਗਾ* ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਝੂਠ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਟੈਂਡ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ।

"ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਦੇਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਉਪਚਾਰ ਦੀਆਂ ਸਹੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ; ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਹ ਬਦਲਦੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਇਹ ਰਿੱਟ ਸਿਰਫ ਘਟੀਆ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਦਾਇਰਾ ਇੱਕ ਲਿਸ ਇੰਟਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਤੱਕ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫਿਰ ਓਏਸ ਤੱਕ ਫੈਲਿਆ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਸਖਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਲਿਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਜਾਂ ਉਪ-ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਸਾਰੀਆਂ ਨਿਰੰਤਰ ਸੀਮਾਵਾਂ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਨਿੱਜੀ \ ਜਾਂ ਘਰੇਲੂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਹਮੇਸ਼ਾ' ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ *pf certiorari* ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹੇ ਹਨ

ਹੈ , ਭਾਵ, ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ”

ਐਸਵਰਥ, ਜੇ. ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ: -

“....ਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਮੁੱਦੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਾਲਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿੱਟ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਜੀ ਜਾਂ ਘਰੇਲੂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਰਟੀਓਰੀ ਆਰਡਰ
..... ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ

.....ਮੇਰੇ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਐਟਕਿਨ ਐਲਜੇ ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸਰਬੋਤਮ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੁਆਰਾ ਰਾਹਤ ਝੂਠ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੇਰੇ ਨਿਰਣੇ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ wbrds ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ "ਅਧਿਕਾਰ" ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ "ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਸ਼ਿਆਂ" ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਨਿਜੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਉਲਟ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਫਰਜ਼ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ। ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੁਆਰਾ ਰਾਹਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਰਵਉੱਚ ਵਿਚਾਰ ਵਜੋਂ।

ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜਨਤਕ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਅਜੇ ਵੀ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਵਉੱਚ ਵਿਚਾਰ ਹੈ,

37. ਰਿਜ ਬਨਾਮ ਬਾਲਡਵਿਨ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਹਾਊਸ ਆਫ ਲਾਰਡਜ਼ ਦੇ ਮਜ਼ਹੂਰ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਨੋਡਿਓ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਮੰਨ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਸਿਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਜਸਟਿਸ ਐਟਕਿਨ ਦੇ ' ਮਜ਼ਹੂਰ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਅਣਡਿੱਠ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਮਿਟਾਉਂਦਾ ਹੋਵੇ।) . ਦਰਅਸਲ, ਲਾਰਡ ਰੀਡ ਨੇ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਰਫ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਚਰਚ ਅਸੈਂਬਲੀ (26) ਦੀ ਦ ਕਿੰਗ ਬਨਾਮ ਵਿਧਾਨਕ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਹੈਵਰਟ, ਸੀਜੇ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਉੱਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਅਗਲਾ ਗਲੋਸ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਸੀ। ਉਹੀ. ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ, ਰਿਜ ਬਨਾਮ ਬਾਲਡਵਿਨ ਅਤੇ ਓਆਰਐਸ ਬਿਜਲੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਮੁੜ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਰਿਜ ਬਨਾਮ ਬਾਲਡਵਿਨ ਅਤੇ ਓਰਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਮੁੱਦਾ . ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਿੱਟ

Pritam Singh Gill v. State of Punjab and others
(S. S. Sandhwalia, C.J.)

certiorari ਜਾਰੀ ਕਰੇਗਾ ਰਾਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿਮੋਟ ਤੋਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟੀ. ਗੱਟਈਆ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਦੱਸੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਲਈ ਤਰਕ, ਮੇਰੇ ਨਿਮਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਅਸਰ ਹਨ :-

“...ਕੁਲ ਮਿਲਾ ਕੇ, ਹੁਣ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੈਕਸ ਬਨਾਮ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਐਟਕਿਨ ਐਲ.ਜੇ. ਦਾ ਮਸ਼ਹੂਰ ਫੈਸਲਾ (ਸੁਪਰਾ) ਸਾਡੇ ਸੀਵਿਥਾਨ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਹੁਣ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ...”

38. ਰੋਹਤਾਸ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰੋਹਤਾਸ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਸਟਾਫ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (27), ਟੀ. ਗੱਟਈਆ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਮਰਥਨ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਰਿੱਟ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਝੂਠ ਬੋਲਣਾ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਣਾ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰੋਹਤਾਸ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਰਿੱਟ ਹੈ। ਹੁਣ; ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਵਾਲਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10A ਦੇਵੇਂ ਇਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਵੀਕਾਰਨਯੋਗ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਝੂਠ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਸੀਵਿਥਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਅਧੀਨ ਸਾਰੀਆਂ ਰਿੱਟਾਂ ਦੀ ਸਾਧਾਰਨਤਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਫਿਰ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦਾ ਇੱਕ ਤਿੱਖਾ ਨੋਟ ਸੁਣਾਇਆ: -

“...ਪਰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨਾ ਇਕ ਗੱਲ ਹੈ, ਚੀਨ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਵਿਚ ਬਲਦ ਵਾਂਗ ਆਪਣੀ ਮੁਫਤ ਕਸਰਤ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਨਾ ਇਕ ਹੋਰ ਗੱਲ ਹੈ।”

i

ਉਪਰੋਕਤ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਚੇਤਾਵਨੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਪਰੇ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਸ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੇ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਰੋਕਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਮੈਂ ਇਹ ਵੇਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਿਰਣਾ ਕਿਵੇਂ ਹੈ

ਅਜੈ ਹਸੀਆ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਬਨਾਮ ਖਾਲਿਦ ਮੁਜੀਬ ਸਹਿਰਾਵਰਦੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਈ.ਐਫ.ਸੀ., (ਸੁਪਰਾ), ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਸਿਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਜ਼ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਜਸਟਿਸ ਐਟਕਿਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਦੂਰੋਂ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਸੀਟਿਓਰੀ ਦੀ ਰਿੱਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਵਾਲ ਕਦੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨਿਰਣੇ ਤੋਂ ਜੋ ਕੁਝ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀ ਸਾਧਨਾ ਜਾਂ ਇਸਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਰਿੱਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਓਨਾ ਹੀ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਸੀਵਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਖੁਦ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਦੂਰ ਤੋਂ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਕਿਸੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਜਨਤਕ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਲਈ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਅਰਧ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। - ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ।

39. ਬੰਬਈ ਪ੍ਰਾਂਤ ਬਨਾਮ ਖੁਸ਼ਾਲਦਾਸ ਐਸ. ਅਡਵਾਨੀ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬਾਅਦ ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (28) ਦੇ ਸੀਵਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਲਈ ਬੋਲਿਆ। ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਸਿਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਜਸਟਿਸ ਐਟਕਿਨ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ * ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੋਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ:-

“... .ਅਸੁਵਿਧਾ ਜਾਂ ਢੁਕਵੇਂ ਉਪਾਅ ਦੀ ਘਾਟ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਰਿੱਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਰਿੱਟ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਦੋ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ, ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਚੁਣੌਤੀ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵੱਧ ਜਾਂ ਲੋੜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਪ੍ਰਮਾਣੀਕ ਰਿੱਟ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੋਈ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ (ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਰਿੱਟ) ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਹੁਣ ਇਹ ਸੱਚ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀ.ਜੇ. ਕਾਨੀਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੁਝ ਹੋਰ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ, ਨੇ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲਾਰਡ ਹੈਵਰਟ, ਸੀ.ਜੇ.

(28) ALR (37) 1950 SC 222.

Pritam Singh Gill v. State of Punjab and others ((S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਸਿਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ* ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਐਟਕਿਨ ਦੇ ਹੁਕਮ 'ਤੇ ਚਰਚ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਕੁਡਾ ਏਐਚ ਬਨਾਮ ਐਮਐਫ ਡੀ ਐਸ ਜੈਰਥ (29) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲਾਰਡ ਹੈਵਰਡ, ਸੀਜੇ ਦੀ ਇਹ ਸੁਪਰ ਐਡੀਡ ਗਲੋਸ ਹੁਣ ਰਿਜ ਬਨਾਮ ਬਾਲਡਵਿਨ ਅਤੇ ਓਰਸ ਵਿੱਚ ਹਾਊਸ ਆਫ ਲਾਰਡਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਦ ਰਾਮਪੁਰ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਐਂਡ ਕੈਮੀਕਲ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਕੰਪਨੀ ਲਾਅ ਬੋਰਡ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (30) ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ। ਸਿਟੋ ਵਜੋਂ, ਲਾਰਡ ਹੈਵਰਟ ਦੇ ਸੁਪਰ ਐਡੀਡ ਗਲਾਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਸੀਜੇ ਐਟਕਿਨ ਦਾ ਮੁਢਲਾ ਹੁਕਮ, ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਸਿਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਜ਼ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਐਲਜੇ, ਅੰਤਿਮ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਦੂਰੋਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਨੋਟਿਸ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਸਿਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਜ਼ ਦਾ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਜਾਂ ਅਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਭਟਕ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਅੰਤਿਮ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਿਜਲੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿਚ ਨਿਯਮ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਮੋਹਰ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 141 ਦੇ ਉਲਟ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਸੂਬਾ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਭਾਰਤ ਦੇ. ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹਰੀ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਕਾਮਥ ਬਨਾਮ ਅਹਿਮਦ ਇਸ਼ਕ ਅਤੇ ਓਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। (31)। ਇਸ ਵਿੱਚ, ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਆਈ. ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਸਹਿਮਤੀ ਜਾਂ ਭਟਕਣ ਦੇ ਸੰਕੋਤ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਕਿ ਹਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲਿਖਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਦਾਇਰਾ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰੀ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਕਾਮਥ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਲਿਖਤ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਨਾਹੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਦੀ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਰੇਖਾ ਖਿੱਚੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਬੰਧ ਹਨ। ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ.' "

40. ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਸਿਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਜਸਟਿਸ ਐਟਕਿਨ ਦਾ ਹੁਕਮ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਟੱਲ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਲ, ਸੱਠ ਸਾਲ ਬੀਤਣ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਜੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਐਚਐਮ ਸੇਰਵਾਈ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਦਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਰਿੱਟ ਦੀ ਪੂਰੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ

729. 1963(1) QB 539.

(30) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1970 SC 1789

(31) ਏਆਈਆਰ 1955 ਐਸਸੀ 233.

ਲਾਰਡ ਐਟਕਿਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਏਨਵਿਲ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਲਿਖਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਲੇਖਕ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ:-

16.159. ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ, ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਐਟਕਿਨ ਐਲਜੇ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ।

16.160 ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਰਿੱਟ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਘਟੀਆ ^- ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸਖ਼ਤ ਸੰਵੇਦਨਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਜਿਸਦਾ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਜਾਂ ਨਿਰਪੱਖ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ।

41. ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਟੀ. ਗੱਟਈਆ ਅਤੇ ਹੋਰ * ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਬਾਈਡਿੰਗ ਪੂਰਵ ਦੇ ਉਲਟ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਅਧਿਆਇ 5- ਦੇ ਕੁਝ ਕਥਿਤ ਉਲੰਘਣ ਲਈ ਛਾਂਟੀ ਕੀਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸੀ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਲਿਮਟਿਡ ਕੰਪਨੀ (ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ) ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ ਦੇ ਬੀ. ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਹ ਯਾਦ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਆਰ. ਨਟਰੰਜਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਏ-"" ਬਨਾਮ ਖੇਤਰੀ/ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ - ਲੇਬਰ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (32), 40 ਕਾਮਿਆਂ ਨੇ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਛਾਂਟੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰਗਾ ਟੂਲਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮ. ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ * ਇਤਰਾਜ਼ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਿਸੇ ਮਾਲਕ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੁਕਮ ਲਈ ਕੋਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਮੁਦਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਆਧਾਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ^ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਅਜਿਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਿੱਟ ਲਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਝੂਠ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦ

(32) ILR (1967) AP 361.

Pritam Singh Gill v. State of Punjab and others.
(S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਿੰਨਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਦੇਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸਮਝੌਤਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਬੇਕਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪ੍ਰਾਗਾ ਟੂਲਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਪ੍ਰਾਗਾ ਟੂਲਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਸੀ. ਵੀ. ਇੰਸੈਨੁਅਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ, (33) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ, (33), ਨੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹੀ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਹਾਈ ਦੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਚਾਰਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਉਕਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ: -

"... ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਆਰਟ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ..."

ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਦੇਖਿਆ:-

"ਕੰਪਨੀ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜਾਬੰਦੀ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਹੈ, ਨਾ ਤਾਂ ibby 'ਤੇ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਵਿੱਚ 'ਇਸਦਾ' ਸੀ। ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਹੀਂ; ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਝੂਠ ਬੋਲ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

*

ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ:-•

"...ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲ ਸਕਦੀ ਜੋ ਨਾ ਤਾਂ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਪਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਇਸ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਫਰਜ਼ ਜਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਨਹੀਂ। ਇਸ ਦੇ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਅਯੋਗ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਬਾਰੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਉਪਾਅ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਉਠਾ ਕੇ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਰਾਹ ਬਚਿਆ ਸੀ। ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੰਪਨੀ ਰਜਿਸਟਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਕਿਸੇ ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਜਨਤਕ ਫਰਜ਼ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਇੱਕ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਚਰਿੱਤਰ ਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਇਸ ਲਈ, ਉਕਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਸੀ।"

ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਲਈ ਬਾਈਡਿੰਗ ਉਦਾਹਰਨ ਹੈ ਕਿ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਜਾਂ ਪਵਿੱਤਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦੀ ਕੋਈ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਸੋਹਨ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (34) ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:-'

ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਰਿੱਟ ਕਿਸੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜਾਂ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਖਾਸ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਦਫਤਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਫਰਜ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ (ਹਾਲਸਬਰੀਜ਼ ਲਾਅਜ਼ ਆਫ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਾਲੀਅਮ ਐਚ, ਲਾਰਡ ਸਾਈਮੰਡਸ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਪੀ. 84)।

ਡਾ. ਰਾਏ ਸ਼ਿਵੇਂਦਰ ਬਹਾਦੁਰ ਬਨਾਮ ਨਦਲੰਡਾ ਕਾਲਜ, ਬਿਹਾਰ ਸ਼ਰੀਫ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਗਵਰਨਿੰਗ ਬਾਡੀ, (35) ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਬਿਹਾਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ: -

“.. ■ ■। .ਇਸ ਲਈ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਜ਼ਲਟ-, ਤਲਾਬ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ 'thd.

(34) ਏਆਈਆਰ 1957 ਐਸਸੀ 529.

(35) ਏਆਈਆਰ 1962 ਐਸਸੀ 1210. ਆਈ.

Pritam Singh Gill v. State of Punjab and others
(S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਰਤੱਵ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਜਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਾਨੂੰਨ ਕਾਲਜ ਦੀ ਗਵਰਨਿੰਗ ਬਾਡੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਫਰਜ਼ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਹੁਕਮ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਲਜ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਸਟਾਫ਼ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਗਵਰਨਿੰਗ ਬਾਡੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ, ਹਟਾਇਆ ਜਾਂ ਡਿਮੋਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਨਿਯੁਕਤੀ ਜਾਂ ਬਹਾਲੀ ਲਈ। ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਨੁਛੇਦ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਜਾਂ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।”

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਦੇਸ਼ ਮੁਸ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਕੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, |
ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਮਰਵਾਹਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ
ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਅਨੁਸਾਰ:-

“ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇੱਕ ਮੈਡਮ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਾਲੰਦਾ ਕਾਲਜ ਦੀ ਗਵਰਨਿੰਗ ਬਾਡੀ (37) ਵਿੱਚ ਡਾ. ਹੈ ਸ਼ਿਵੇਂਦਰ ਬਹਾਦੁਰ ਬਨਾਮ ਇਸ ਗੱਲ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ' ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਅਥਾਰਟੀ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਾਰੇ 15 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਫਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(36) ਏਆਈਆਰ 1973 ਐਸਸੀ 2216।

(37) 1962(2) ਸਪਲਾਈ SCR 144,

ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਹੈ।

42. ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਹ ਜ਼ਾਹਰ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਹੁਕਮ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਜਵਾਬਦੇਹ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਨਤਕ ਜਾਂ ਵਿਧਾਨਕ ਡਿਊਟੀ ਦਿਖਾਉਣੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਬਰਾਬਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

43. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਲਈ, ਮੈਂ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਰਿੱਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਟੀ. ਗਟਫਾਈਆ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਅਸਹਿਮਤੀ ਦਰਜ ਕਰਾਂਗਾ (ਜੋ ਕਿ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ), ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਉੱਠਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਖਾਸ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਰਿੱਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

4. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਪੰਜਾਬ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੁਸਾਇਟੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਹੈ, ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਿੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਰਾਜ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੀ. ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਪੰਜਾਬ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ 'ਪਹਿਲਾਂ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਕੇਸ' ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤ ਉਪਰੋਕਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਂ ਯੋਗ ਹੈ।

45. ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਲੈਂਡ ਮੋਰਟਗੇਜ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟਡ (ਜਵਾਬਦਾਰਤਾ ਨੰਬਰ 3) ਰਾਜ ਦਾ ਕੋਈ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

46. ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 3 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਦੀ ਮੁਢਲੀ ਰਾਹਤ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਥੋੜੇ ਜਿਹੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ

ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ